

Göteborg
Tuve 136
Holm
Boplatsomr stå ä
Inv.nr 49352
Fyndrapporter 1975

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1974:7

Ark. Ark. Gbg. Kbm.

GÖTEBORGS STADSMUSEI
BIBLIOTEK

Avskrift till Göteborgs arkeologiska museum
för kännedom

RIKSANTIKVARIEÄMBETET

1974-04-10

F 2123/74
Antikvarie S Haasum, KÅ

se Tu 62
136
B: 353

Dnr. 59/0918
74

Göteborgs Fastighetskontor
Box 2256
403 14 GÖTEBORG 2

Angående undersökning och borttagande av fornlämningarna
nr 14:S 45, 14:62 och 12:S 122 med anledning av utbyggnad
av del av Västerleden i Göteborg, Bohuslän

Med anledning av Er skrivelse till riksantikvarieämbetet
den 28 mars 1974 ned anhållan om undersökning och bort-
tagande av rubricerade fornlämningar får ämbetet anföra
följande.

Den planerade utbyggnaden av del av Västerleden berör
fornlämningarna nr 14:S 45, fyndplats Tuve 136, nr 14:62,
en stensättning, Tuve 62 samt nr 12:S 122, en boplats,
Björlanda 353, enligt Göteborgs arkeologiska museums forn-
lämningsregister.

Då fornlämningarna enligt ämbetets uppfattning ej är av
sådan art och betydelse att de bör utgöra hinder för före-
tagets genomförande lämnar ämbetet härmed jämlikt 6 och 9 i
lagen den 12 juni 1942 om forminnen tillstånd till under-
sökning och borttagande av desamma. Ni har i ovannämnda
skrivelse förbundit Er att stå för samtliga med under-
sökningarna förenade kostnader.

Göteborgs arkeologiska museum, som av ämbetet har förord-
nats utföra undersökningarna, kommer att ta kontakt med Er
för överenskommelse om lämplig tidpunkt för arbetenas igång-
sättande.

För riksantikvarieämbetet

Erik B Lundberg

Sibylla Haasum

Bil.: tillståndsbevis
Avskrift till landsantikvarien i Uddevalla
" " Göteborgs arkeologiska museum m.förordnande

RIKSANTIKVARIEÄMBETET

FORNMINNESAVDELNINGEN

STORGATAN 41

STOCKHOLM Ö

Tel. 22 89 00

F 2123/74

Dnr 570918/74

16 APR. 1974

Tu 136

Tue 92

Bi 353

Göteborgs arkeologiska museum

befullmäktigas härmed att — efter skedd tillsägelse till jordens ägare eller innehavare — under loppet av år 1974 företaga undersökning av fornlämningarna nr 14:S 45, 14:62 och 12:S 122 med anledning av utbyggnad av del av Västerleden i Göteborg, Bohuslän

med åliggande för fullmaktens innehavare

att före förrätningens påbörjande träffa överenskommelse, skriftlig eller i vit insärvaro, med jordens ägare eller innehavare huruvida och till vilket belopp ersättning för skada i följd av förrätningen må utgå,

att omedelbart efter förrätningen

{ återställa fornlämningen i dess förutvarande
skick,
borttaga fornlämningen,

att till riksantikvarieämbetet dels *omedelbart* insända skriftligt meddelande, när förrätningen är utförd, dels och *senast en månad* efter förrätningens avslutande, om icke annorlunda överenskommes, inlämna såväl rapport över verkställd förrätning som fynd och övrigt material, samt

att i övrigt ställa sig till efterrättelse bestämmelserna i lagen den 12 juni 1942 om fornnminnen; och rekommenderas fullmaktens innehavare härmed hos alla vederbörande till det bästa.

Denna fullmakt bör medhavas vid förrätningen för att vid behov företes för vederbörande.

OBS! Fynd, som kräva skyndsamma konserveringsåtgärder, böra **omedelbart** insändas till ämbetet, väl emballerade samt försedda med fyndförteckning.

Stockholm den 10.4.1974

Erik B Lundberg

Sibylla Haasum

Erik B Lundberg

Sibylla Haasum

Fullmaktens innehavare bör, innan förrätningen påbörjas, om möjligt sätta sig i förbindelse med

Ämbetets ombud i orten är

Dnr ..... 18/77 ..... 11 MAJ 1977

RIKSANTIKVARIEÄMBETET OCH
STATENS HISTORISKA MUSEER
Box 5405
114 84 STOCKHOLM
Dnr 1335/77

Göteborgs ark. museum
Skärsgårdsgatan 4
414 58 GÖTEBORG

Riksantikvarieämbetet får meddela, att riksantikvarien
vid föredragning den 28 mars 1977

har beslutat, att fynden från undersökning av Holm,
Tuve 136, Tuve sn, Vg, utförd av Stina Andersson

tillföres Göteborgs ark. museum

Fynden har ~~ej~~ begärts av Eder. Fynden ej insända
av Er

~~Fynden jämte förteckning över den kommer att översändas~~
~~genom statens historiska museum.~~
~~XXXXXX~~

Stockholm den 28 mars 1977

För riksantikvarieämbetet

Margareta Biörnstad
Margareta Biörnstad

Dnr 18/76

Dnr 1/79

HOLM TUVE 136
BOPLATSORÅDE, ÄLDRE STENÅLDER

Holm Tuve 136
BOPLATSOMRÅDE, ÄLDRE STENÅLDER

HOLM TUVE 136 BOPLATSOMRÅDE, ÄLDRE STENÅLDER

Sondering med provgropar inom ett större område (etapp 1). Utvidgad undersökning med meterrutor (etapp 2) inom ett mycket flintrikt mindre område.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Läge: Holm 1:28, 1:32, Tuve, Göteborg.

Grävningsorsak: Planerat vägbygge.

Grävningstid: 29 maj-7 juni 1974.

Antal timmar i fält: 112 arkeologtimmar och 168 grovarbetstimmar.

Undersökt yta: Inom det ca 7 000 kvm stora sonderingsområdet grävdes 75 provgropar, 9 löpmeter schakt och 22 meterrutor.

Platsledare: Stina Andersson.

TOPOGRAFI

(fig 1-3,7-8)

Undersökningsområdet var beläget på centrala delen av Hisingen. Platsen låg inom den lägre norra delen av det bergsparti, som utgör den östra begränsningen av den breda lerslätt, på vilken Säve flygfält ligger. Bergspartiet begränsas i norr av en öst-västlig dalgång (fig 1,7).

Sonderingsområdet hade närmast ett sadelläge. Den södra respektive norra delen sluttade svagt neråt från den högst belägna centrala delen, vilken i öster och väster omgavs av relativt höga berg, delvis bevuxna med lövträd och tallar (fig 1,3,8).

Den södra delen utgjordes av en åker, som sluttade svagt söderut i östra delen och i väster i stort sett var plan (fig 1-2,7).

Den centrala högst belägna delen var till största delen förstörd dels genom gammal grustäkt i östra kanten, dels och framför allt genom byggandet av en miniracerbana samt därtillhörande skjul. Inom vissa delar hade jord avbanats respektive påförts och en konstgjord brant kant skilde denna del från den lägre liggande nordostslutningen. Närmast norr om vägen fanns ett troligen orört smalt skogigt parti. Även den östra steniga skogbevuxna slutningen ovanför grustagskanten var oskadad (fig 1-2,8).

Den nordöstra sluttningen nedanför den branta kanten vid racerbanan utgjorde det egentliga fyndområdet. I öster och väster begränsades sluttningen av berg. Detta område hade för några år sedan avbanats och var vid undersökningstillfället bevuxet med lövbuskar (fig 1-3,8).

Den norra delen utgjordes av en svagt nordsluttande gräsbevuxen, tidigare uppodlad, äng. Omkring och norr om provgrop 4 och 19 fanns en liten talldunge och omedelbart öster om denna en nu övertorvad jordvall, vilken troligen utgjorde hopkörda rester från avbaningen i området söder härom (fig 1-2).

Hela undersökningsområdet låg mellan ca 20 och 26 m över havet (fig 1).

TIDIGARE FYND

På arkeologiska museet finns från området en kärna och ett avslag med retusch, båda av flinta (inv nr 68406-7).

Vid riksantikvarieämbetets fornminnesinventering 1973 iakttoogs slagen flinta dels i åkern i söder, dels på den tidigare avbanade nordostslutningen.

ARBETSBEKRYVNING

Undersökningen påbörjades med etapp 1, vilket innebar en sondering med $0,5 \times 0,5$ m stora provgropar över hela området. Vid denna sondering framträddes ett begränsat mycket fyndrikt område på nordostslutningen (fig 2). Här fortsattes undersökningen enligt etapp 2, varvid 22 meterrutor grävdes i 10 cm skikt och jorden sållades (fig 3). Dessutom grävdes 3 schakt för att undersöka de geologiska förhållandena (schakt I-III, fig 2) och flinta ytblockades på 3 ställen (ytblockning 1-3, fig 2).

GRÄVNINGSIAKTTAGELSER

ETAPP 1 (provgrävning)

Provgrävningen, d v s etapp 1, omfattade ett större område med omväxlande öppen åker, ängsmark och lite skog med den av miniracerbanan förstörda marken i centrum (fig 2).

Ett mycket flintrikt område framträddes på nordostslutningen nedanför racerbanan. Detta område behandlas samlat under etapp 2 nedan. Övriga delar av sonderingsområdet var fyndfattiga. Enstaka klart slagna flintbitar låg dock spridda över i stort sett hela området (fig 2).

I den uppodlade åkern i söder fanns ett i allmänhet $0,2-0,3$ m tjockt matjordslager ovanpå leran. Här påträffades endast enstaka flintavslag samt två avslag med retusch, vilka ytblockades i åkern (fynd 44, ytblockning 1, fig 2).

Den nordligaste delen utgjordes av betesmark med en liten talldunge. I allmänhet låg leran här direkt under det upp till 0,2 m tjocka matjordslagret. Här grävdes ett schakt (I), 2 m långt (NNÖ-SSV) och 0,5 m djupt. Detta område var mycket fyndfattigt med några enstaka flintavslag.

De flesta fynden låg i den högra södra delen upp mot den fyndrika nordostslutningen. Mellan träden i den lilla talldungen ytblockades några få flintbitar bl a ett avslag med två retuscherade spetsar (fynd 46, ytblockning 3, fig 2).

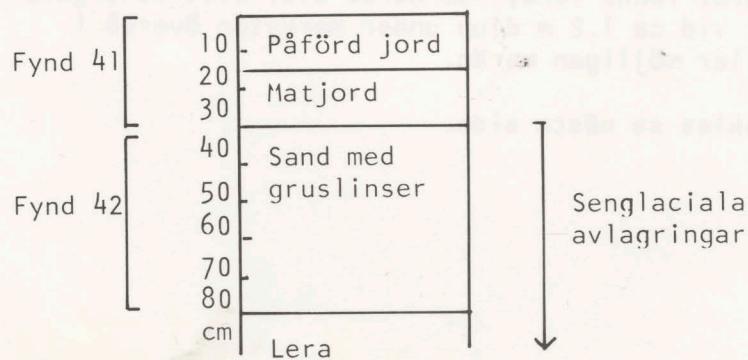
Den centrala högsta delen var av växlande utseende och till stor del skadad.

Den oskadade steniga moränslutningen upp mot berget i öster ovanför den gamla grustagskanten var helt fyndtom (fig 2).

Provroparna i den likaså troligen oskadade smala skogbevuxna remsan närmast norr om vägen innehöll enstaka slagna flintbitar samt ett kärnuppfriskningsavslag (fynd 22, provrop 40). Här fanns sandig mo under ett ca 0,3 m tjockt matjordslager.

Övriga partier av denna centrala del var mer eller mindre förändrade genom racerbanebygget. Förutom några gropar grävdes här ett schakt (II), 5 m långt (N-S) och 0,9 m djupt. I detta fanns underst lera och däröver ett ca 0,5 m tjockt lager sand med gruslinser. Mellan detta och ett ca 0,15 m tjockt lager påförd jord låg ett ca 0,15 m tjockt matjordslager. Både leran och den däröver liggande sanden har tolkats som senglaciala avlagringar. Se geologisk tolkning nedan.

SCHAKT II PROFILSKISS

Schaktet liksom omgivande gropar gav endast lite flinta. Den är dock vanligen slagen. De två flintredskapen härifrån utgörs av en kärna (fynd 17, provgrop 28) och ett avslag med retusch, troligen kniv (fynd 42, schakt III). I schakt III hölls fynden isär från det övre påförla lagret + matjorden (fynd 41) och från sanden (fynd 42).

Denna högsta skadade del kan eventuellt tidigare ha varit mer flintrikt. Den stora fyndkoncentrationen på nordostslutningen kan eventuellt ha sträckt sig längre upp på slutningen mot söder där nu miniracerbanen ligger.

ETAPP 2 (utvidgad undersökning av den fyndrika nordostslutningen)

(Provgrop 1-3, 21, 23-27, 70-72, schakt III, ytplockning 2, meterruta 1-22)

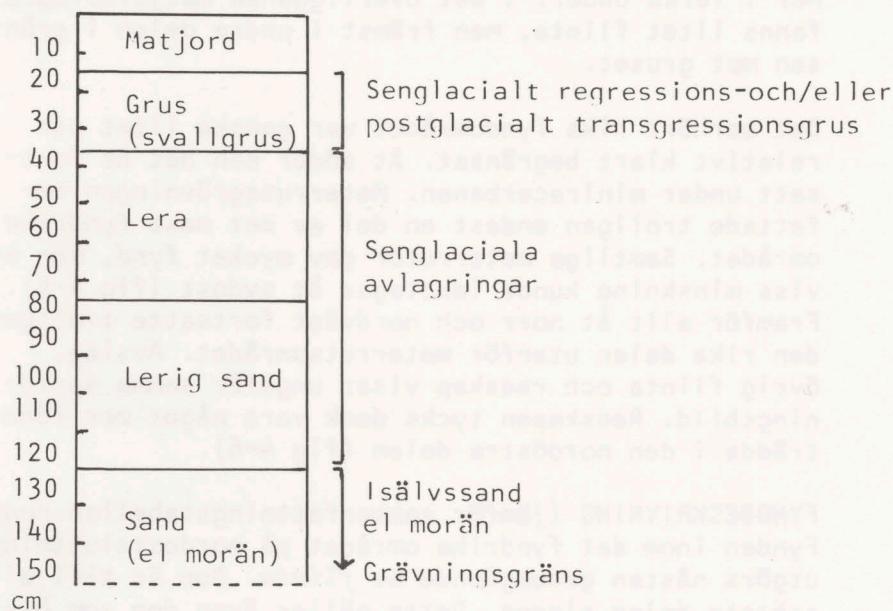
På nordostslutningen nedanför miniracerbanen ner mot den lägre liggande ängen i norr framkom vid provgrävningen (etapp 1) ett mycket flintrikt område (fig 2). Den mest fyndrika provgropen (provgrop 23) innehöll nästan 500 flintbitar, av vilka nästan samtliga är klart slagna. De utgörs av 338 avslag, 145 övrig flinta samt 9 redskap. I anslutning till denna provgrop grävdes 22 meterrutor (fig 3). Detta fyndrika område låg ca 22-23 m över havet.

Matjorden hade här på nordostslutningen tidigare avbanats och utgjorde nu ett 0,05-0,2 m tjockt lager ovanpå ett mycket flintrikt ca 0,2 m tjockt gruslag, vilket låg på lera. Marken var vid undersöningstillfället endast delvis gräsbevuxen, varför litet flinta kunde ytplockas främst i östra delen vid provgrop 1-2, 21, 70 (ytplockning 2, fig 2). Lövbuskar växte delvis ganska tätt över slutningen, främst i västra delen, varför inga meterrutor grävdes där (fig 8).

För att kontrollera lagerföljden i området grävdes ett schakt (III), 2 m långt (NO-SV), 0,4-1,5 m djupt vid provgrop 71. Under matjorden och det 0,2 m tjocka gruslagret fanns lera, som neråt blev allt sandigare för att vid ca 1,2 m djup under markytan övergå i sand eller möjligen morän.

Profilskiss se nästa sida.

SCHAKT III PROFILSKISS

GEOLOGISK TOLKNING (efter diskussion med geologen fil lic Bengt Johansson, Chalmers Tekniska Högskola)
Under senglacial tid avsattes lera över hela området. Under vissa tider under senglacial tid kunde troligen inte lera avsättas här p g a starka strömmar. Då avsattes i stället sand eller lerig sand (schakt III). När havet under senare delen av den senglaciala regressionen stod lägre över området avsattes sanden med gruslinser i schakt II. Eventuellt har sådan sand också funnits i schakt III ovanpå leran men bortsöklijts. Området bör ha haft ett utsatt läge och starka strömmar bör ha påverkat platsen kraftigt. Gruset i schakt III kan ha avsatts under sista delen av den senglaciala regressionen och/eller under den efterföljande postglaciala transgressionen (PG-transgressionen). Fynden i detta svallgrus kan antingen ha nerdragits från en högre liggande plats (upp till 25 m över havet) och inlagrats i gruset eller ha omlagrats direkt på platsen. Detta bör ha skett under PG-transgressionen eller den efterföljande regressionen ner till ca 22 m över havet, då stranden för sista gången lämnade området.

Andra PG-avlagringar kan ha förekommit i området. De kan antingen ha bortsöklijts igen eller ha förstörts genom plöjning eller avbaning. Någon PG-lera bör inte ha kunnat avsättas på denna utsatta plats.

Underst i schakt III fanns troligen isälvssand eller möjligen morän.

FYNDSPRIDNING

Fynden på nordostslutningen låg till allra största delen i det 0,2 m tjocka gruslagret ner till men ej ner i leran under. I det överliggande matjordslagret fanns litet flinta, men främst i undre delen i gränsen mot gruset.

Det oerhört rika fyndområdet var ganska litet och relativt klart begränsat. Åt söder kan det ha fortsatt under miniracerbanan. Meterrutsgrävningen omfattade troligen endast en del av det mest fyndrika området. Samtliga meterrutor gav mycket fynd, men en viss minskning kunde iakttagas åt sydost (fig 4-6). Framför allt åt norr och nordväst fortsatte troligen den rika delen utanför meterrutsområdet. Avslag, övrig flinta och redskap visar ungefär samma spridningsbild. Redskapen tycks dock vara något mer företrädda i den nordöstra delen (fig 4-6).

FYNDBESKRIVNING (jämför sammanfattningsstabellen nedan) Fynden inom det fyndrika området på nordostslutningen utgörs nästan genomgående av flinta. Den är till allra största delen slagen. Detta gäller även den som övrig betecknade flintan. Flintan är ibland helt osvallad, ibland obetydligt svallad och i enstaka fall kraftigt svallad. Den är vanligen svagt vitpatinerad. Den verkar vara av enhetlig karaktär. Avslagen domineras klart. Ungefär tre gånger så många avslag som övrig flinta finns. Bland avslagen finns en hel del spän och mikrospän.

De ca 500 redskapen utgör ca 2,5% av all flintan. Drygt hälften av redskapen utgörs av *kärnor och knutor*. Kärnor med tydlig plattform (fig 29-33) domineras klart över de oregelbundna runt om slagna knutorna (fig 34). Endast några få klara mikrospänkärnor finns. De vid kärnans plattform avslagna s k *kärnupfriskningsavslagen* är ganska vanliga.

Bland yxorna dominarar *kärnyxorna* (fig 9-15). Fjorton hela eller fragmentariska kärnyxor samt tre något osäkra fragment har påträffats. Flera av yxorna har tre tillslagningskanter och ett närmast tresidigt tvärsnitt. En speciell liten grupp föremål har betecknats som troligen *kärnyxeeggfragment* (10 st). De utgör den allra yttersta delen av yxan med eggkanten och en mer eller mindre tydlig antydan till tillslagningskanter upp från denna. De fragment som har slabula kan eventuellt utgöra den avslagna delen på en kärnyxa med eggavspalting (not 1). Ett yxliknande föremål har betecknats som *skivyxa?* (eller kärnyxa, fig 16). Den har en obearbetad avspaltningssida och formen och eggen liknar en skivyxa, men den saknar skivyxans klart tillslagna smalsidor (not 2).

Pilspetsarna är relativt få. De utgörs av 3 hullingspetsar (fig 18-20), 5 mikroliter, vilka troligen alla

utgör fragment av lancetter (fig 21) samt 1 tvärpil (fig 22).

Avslag med retuscherad spets finns i ett 20-tal exemplar. De är av något växlande storlek. Vanligen är de dock gjorda av ganska små tunna avslag. De har spetsen retuscherad från ibland ett, ibland två håll (fig 24-28). Dessutom finns två kraftiga kärnborr (fig 23).

Ett 90-tal obestämbbara *avslag med retusch* har påträffats samt ett 10-tal *tillslagna flintstycken*. Dessutom finns några enstaka avslag med inhak, en enda skrapa med konkav egg, en något tveksam kniv samt ett par knackstenar.

Av *bergart* finns endast ett fåtal föremål. De utgörs av några mer eller mindre säkra knackstenar, ett tillslaget stycke, några avslag samt en liten yxa med slipad egg (fig 17).

SAMMANFATTNINGSTABELL AV HEZA FYNDMATERIALET
FLINTA

	Nordostslutningen med gropar, schakt o meterrutor	Övriga prov- grävningen
	st	st

Knackstenar		
Knackstenar	2	
Knacksten använd som		
kärna	1	
Knacksten använd som		
knuta	1	
Kärnor		
Kärnor o kärnfragm	233	1
Mikrospänkärnor,		
fragment	3	
Kärna m tillslag- ningskanter	1	
Knutor	69	
Knutta använd som		
knacksten	1	
Kärnuppf avslag	38	1
Kärnredskap, tillhuggna		
Kärnyxor, hela och		
fragment	14	
Kärnyxfragment?	3	
Kärnyxeeggfragment?	10	
Fragm av kärnredskap?		
(kärnyxa?)	1	
Kärnredskap, litet	1	
Kärnborr	2	
Tillslagna flinst	10	
Fragm av flintstycke		
m tillsl kanter	1	
Kärnredskap, flathuggna	-	
Kärnredskap, slipade	-	

	st	st
Avslagsredskap, tillhuggna		
Skivyxa?(eller kärnyxa)	1	
Skrapa	1	
Kniv?	1	1
Hullingspetsar	3	
Mikrolitfragment (lancetter?)	5	
Tvärpil	1	
Avsl m ret spets	20	
Avsl m 2 ret spetsar		1
Avsl m inhak	4	
Avsl m ret	91	2
Avsl m ret (eller kärn- uppför avslag)	1	
Avsl m tillslagn kant	1	
Avslagsredskap, flathuggna	-	
Avslagsredskap, slipade	-	
Obearbetade avslag	17686	74
Övrig flinta	5734	39
BERGART		
Knacksten	1	
Knacksten?	2	
Slipad yxa, fragment	1	
Tillslaget stycke	1	
Avslag	4	
Avslag?	1	

SAMMANFATTNING

Undersökningen omfattade en provgrävning av ett större område (etapp 1). Över hela området fanns spridda enstaka slagna flintbitar.

På en svag nordostslutning mellan berg fanns ett litet begränsat område med ett oerhört fyndrikt svallgruslager. Här utvidgades undersökningen enligt etapp 2 med meterrutor.

Fynden på nordostslutningen utgjordes till största delen av klart slagen flinta, däribland ca 500 redskap bl a kärnor, knutor, kärnyxor, pilspetsar, avslag med retuscherad spets samt obestämmbara avslag med retusch.

DATERING

Fynden i det flintrika gruset på nordostslutningen är av enhetlig karaktär. Kombinationen av bl a kärnyxor, hullingspetsar och mikroliter (troligen lancetter) bör närmast passa in i den s k Sandarnakulturen, vilken brukar dateras till boreal tid (not 3).

Fyndens läge i svallgruset ca 22-23 m över havet tyder på att flintan bör ha inlagrats här under PG-transgressionen eller den följande regressionen ner till ca 22 m över havet, då stranden lämnade området. Detta innebär en datering till senast ca 5 000 f Kr (not 4).

FYNDTABELLER

INV NR 49352

FYNDTABELL I PROVGROPAR, SCHAKT, YTPLOCKAT

Grävnings-enhet	Fynd nr.	Flinta avslag		Flinta övrig		Flinta rödskap		
		st	gr	st	gr	art	st	gr
:1-2	P1	1	1	2	4			
:3-5	P2	2	27	122	9	36	Kärnor	2
:6-8	P3	3	50	312	15	138	Kärna	1
:9	P4	4	2	35				37
:10-11	P7	5	5	7	2	6		
:12-13	P11	6	2	53	1	4		
:14	P12	7			1	40		
:15	P17	8			1	11		
:16	P19	9			1	1		
:17-18	P20	10	1	1	1	1		
:19-20	P21	11	2	2	2	4		
:21-23	P23	12	338	1379	145	628	Kärnor	5
:24							Kärnuppför avslag	2
:25							Avsl m ret	2
:26-27	P24	13	5	61	4	45		158
:28-30	P25	14	34	249	15	135	Kärna	1
:31							Kärnuppför avslag	1
:32-33	P26	15	9	37	4	28		48
:34-36	P27	16	26	138	8	40	Kärna	1
:37-39	P28	17	2	13	5	231	Kärna	1
:40	P29	18			1	1		20
:41-42	P37	19	1	1	1	<1		
:43	P38	20			1	2		
:44-45	P39	21	2	21	2	78		
:46-47	P40	22			1	4	Kärnuppför avslag	1
:48	P42	23			2	4		18
:49	P44	24	4	43				
:50	P47	25	3	14				
:51	P48	26	1	16				
:52-53	P50	27	1	13	1	8		
:54	P53	28			2	224		
:55	P54	29	2	23				
:56	P60	30			1	1		
:57	P62	31	1	13				
:58	P63	32	1	2				
:59	P64	33	1	1				
:60	P70	34	4	34				
:61-63	P71	35	29	115	11	196	Kärnuppför avslag	1
:64-65	P72	36	9	104	3	14		20
:66-67	P73	37	6	31	1	41		
:68	P74	38	5	33				
:69-70	P75	39	5	23	1	5		
:71	Sch I	40	1	4				
:72-73	Sch II	41	14	193	5	146		
:74-76	Sch II	42	9	239	6	95	Kniv?	1
:77-79	Sch III	43	127	758	42	778	Kärnor	2
:80							Knutor	2
:81							Kärnuppför avslag	1
:82							Kärnyxfragment?	1
:83							Avsl m ret	1
:84-85	Ytpl 1	44	1	1			Avsl m ret	1
:86-87	Ytpl 2	45	33	162	7	20		101
:88-90	Ytpl 3	46	4	73	2	35	Avsl m 2 ret spets	1
	Summa		768	4327	306	3005		29

FYNDTABELL II METERRUTOR

OBS! Tel i fyndtabell. Rättad 990117.

M-ruta	Fynd nr	Nivå i cm	Lager	Flinta avslag		Flinta övrig		Flinta redskap				Övrigt		
				st	gr	st	gr	art	st	gr	art	st	gr	
:91-93	M1	47	0-20	1/2	28	63	10	128	Kärna	1	42			
:94									Avsl m ret	1	5			
:95-97	M1	48	20-30	2	240	758	104	718	Kärnor	3	76			
:98-100	M1	49	30-40	2	116	748	36	429	Kärnor (fig 29)	3	159			
:101									Knuta använd som knäcksten	1	181			
:102									Kärnborr (fig 23)	1	105			
:103									Avsl m ret	2	20			
:104-106	M1	50	40-50	2	155	1459	37	498	Kärnor	2	39			
:107									Kärnyxfragment?	1	38			
:108									Tillsl flintstycke	1	32			
:109									Avsl m ret	1	2			
:110-112	M2	54	0-25	1/2	25	205	3	53	Kärna	1	29			
:113-115	M2	56	25-35	2	282	1008	99	498	Kärnor	2	76			
:116									Kärnfragment	1	29			
:117									Knuta	1	21			
:118									Kärnyxa (fig 14)	1	44			
:119									Tillsl flintstycke	1	16			
:120-122	M2	60	35-45	2	294	1656	84	728	Kärnor	3	169	Slip bergarts-yxa, fragm (fig 17)	1	55
:123									Kärnyxfragment?	1	30	+ Ausl med retusch F60		
:124-125	M3	64	0-10/15	1/2/3	83	588	27	168	Avsl m ret spets (fig 24, 25)	4	23	+ Ausl med retusch F60		
:126-128	M3	64	124-129						Kärnuppf r avslag	2	90	40 st 50 g		
:129									Ausl med tillsl. kant	1	10	Ausl med tillsl. kant F64		
:130									Ausl m tillsl kant	1	15	Ausl med retusch F64		
:131									Ausl m ret	1	6	1st 6 g		
:132									Kärnyxeggfragm?	1	25	+ Kärnor F65		
:133									Avsl m ret el kärn uppf r avslag?	1	25	2st 90 gr		
:134									Kärnor	7	213	Bergartsavslag	1	6
:135									Knutor	2	54			
:136-138	M3	66	20/25-30/35	2	182	1258	50	343	Kärnuppf r avslag	1	21			
:139									Kärnyxa, fragm (fig 10)	1	77			
:140									Avsl m ret	1	19			
:141									Avsl m ret	1	7			
:142-143	M4	72	0-10	1/2	57	186	19	209	Kärna	1	15			
:144-146	M4	73	10-20	2	391	1369	130	658	Knutor	3	76			
:147-149									Tillsl flintstycke	1	27			
:150									Hullingspets (fig 18)	1	3			
:151									Hullingspets, fragm (fig 20)	1	1			
:152									Kärnor	5	270			
:153									Kärnuppf r avslag	1	3			
:154									Avsl m ret spets	2	7			
:155									Avsl m ret	3	75			
:156	M5	57	0-10	1/2	127	938	30	180	Kärna	1	29			
:157									Kärnyxeggfragment	1	43			
:158									Skrapa	1	5			
:159									Avsl m ret	1	36			
:160-162	M5	57	10-20	2	340	1639	96	868	Kärnor	3	201			
:163									Kärnfragment	1	24			
:164									Avsl m ret	2	16			
:165									Kärnor	2	26			
:166-168	M5	67	15/10-	2	374	1339	104	688	Kärnuppf r avslag	2	40			
:169			15/20-	2	838	48	389	Avsl m ret	4	41				
:170			20/25	2	175	243	19	123	Kärna	1	28			
:171-172	M5	68	20-30	1/2	173	678	52	187	Kärnfragment	1	26			
:173	M6	55	0-5/10	2	92	648	31	539	Avsl m ret	2	37			
:174									Kärna	1	9			
:175									Kärnfragment	1	59			
:176									Avsl m ret	1	22			
:177									Kärna	1	17			
:178-180	M6	58	5/10-15/20	2	374	1339	104	688	Kärna	1	26			
:181									Kärnfragment	1	73			
:182									Knutor	2	81			
:183-185	M6	59	15/20-20/25	2	175	838	48	389	Kärna	1	22			
:186									Kärnuppf r avsslag	2	62			
:187									Avsl m ret	1	24			
:188-190	M7	51	0-5	1/2	50	222	53	187	Kärna	1	19			
:191-193	M7	52	5-15	2	152	708	32	157	Kärnfragment	1	59			
:194									Knutor	2	22			
:195-197	M7	53	15-25/30	2	185	1258	47	728	Kärna	1	17			
:198									Kärnfragment	2	62			
:199									Knuta	1	24			
:200-202	M8	81	0-10	1/2	235	928	61	559	Kärnor	4	186			
:203									Knutor	3	105			
:204									Kärnyxeggfragm?	1	5			
:205									Hullingspets (fig 19)	1	1			
:206-208	M8	82	10-20	2	235	928	61	559	Knuta	2	38	Bergartsavslag	1	9
:209									Avsl m ret	1	24			
:210										1	2			

* Vid genomgång av materialet 77-05-17
träffades ytterligare 3 redskap under
Fynd nr 83 (M-ruta B, Nivå i cm 20-30,
Lager 2.) Redskapen redovisas sist i
fyndtabellen.

49352

M-ruta	Fyndnr	Nivå i cm	Lager	Flinta avslag		Flinta övrig		Flinta redskap				Övrigt	
				st	gr	st	gr	art	st	gr	art	st	gr
M8	83	20-30	2	350	1559	103	848	Knacksten använd som kärna Kärnor Kärnuppför avslag Avsl m ret Kärnor Avsl m ret	1 4 1 5 4 1	120 126 13 3 84 10	*		
M9	96	0-10	1/2	138	768	45	364						
M9	97	10-20	2	250	868	83	549	Knacksten använd som kärna Kärna (fig 32) Avsl m ret spets (fig 28) Kärnor (fig 30) Knutor Kärnuppför avslag Kärnyxor (fig 12-13)	1 1 1 8 2 1	52 33 3 285 111 13			
M9	98	20-30	2	376	2086	91	1008						
M10	69	0-10	1/2	122	638	35	147	Avsl m ret Kärnor Knutor Avsl m ret spets Avsl m inhak	2 2 2 1 2	113 52 72 1 3			
M10	70	10-20	2	194	878	43	365	Kärnor	3	126			
M10	71	20-30	2	93	758	20	427	Kärna Kärnfragment Avsl m ret	1 1 2	26 20 8			
M11	61	0-10	1/2	118	345	37	201	Kärna Kärnfragment Kärnyxeeggfragm? Tillsl flintstycke	1 2 1 1	20 32 36 36			
M11	62	10-20	2	185	908	28	296	Avsl m ret Kärnor Knutor Kärnuppför avslag Avsl m ret spets	2 6 2 2 1	5 221 198 33 1			
M11	63	20-30	2	119	928	25	758	Avsl m ret Kärnor (fig 31,33) Kärnfragment Litet kärnredskap	1 3 1 1	5 75 10 11			
M12	78	0-10	1/2	101	427	19	143	Avsl m ret Kärna Knuta Kärnyxfagment	1 1 1 1	6 16 63 25			
M12	79	10-20	2	116	748	32	254	Kärnor Kärnfragment Avsl m ret	3 1 1	115 11 23			
M12	80	20-30	2	170	1429	37	315	Kärnor Knutor Avsl m ret	2 2 2	65 125 13			
M13	93	0-10	1/2	61	308	21	131	Kärna Kärnfragment Knutor Kärnuppför avslag Avsl m ret spets (fig 27)	1 3 3 1	15 31 137 32			
M13	94	10-20	2	490	1936	108	454	Avsl m ret Kärnor Knuta Kärnyxfragm? Tillsl flintstycke	1 2 1 1 1	1 7 189 10 25	Knacksten? av bergart	1	400
M13	95	20-30	2	354	1836	99	1028	Avsl m ret Kärnor Knuta Kärnyxfragm? Tillsl flintstycke	2 4 1 1 1	60 189 31 10 25			
M14	75	0-5	1/2	131	579	50	429	Avsl m ret Kärnor Knuta Avsl m ret	2 2 1 3	23 22 9			
M14	76	5-15	2	281	918	112	558	Kärnor Mikrolitfragment (lancett?) (fig 21)	6	172			
M14	77	15-25	2	321	1399	136	619	Kärnor Skivyx? (el kärnyxa) (fig 16)	3	115	Knacksten,bergart	1	520
M15	108	0-10	1/2	174	453	129	519	Avsl m ret Kärna Avsl m ret	1 1 1	12 14 4			
M15	109	10-20	2	463	848	318	688	Knacksten Kärnor Kärnfragment Knutor Tvärpil (fig 22)	1 3 2 2 1	161 99 27 38 1			

49352

M-ruta	Fynd nr	Nivå i cm	Lager	Flinta avslag		Flinta övrig		Flinta redskap				Övrigt				
				st	gr	st	gr	art	st	gr	art	st	gr	art	st	gr
:430-432								Kärnor	5	127						
:433								Knutor	5	349						
:434								Kärnuppför avslag	1	6						
:435								Fragm av kärnredskap?	1	19						
:436								Tillsl flintst	1	48						
:437								Avsl m ret spets	1	3						
:438								Avsl m ret	1	2						
:439-441								Knacksten sek anv som knuta	1	62						
:442								Kärnor	3	95						
:443								Knuta	1	24						
:444								Kärnuppför avslag	1	7						
:445								Avsl m ret spets	1	5						
:446-448								Kärnor	3	222	Tillsl bergartsstycke					
:449								Knutor	2	70						1
:450								Kärnuppför avslag	1	5						336
:451								Kärnyxeggfragm?	1	6						
:452								Kärnborr	1	403						
:453-454								Avsl m ret	1	9						
:455-457								Kärnor	5	260						
:458								Kärna m tillslagn kanter	1	79						
:459								Kärnyxa (fig 9)	1	118						
:460								Avsl m ret	3	16						
:461-463								Kärnor	2	130						
:464								Knuta	1	57						
:465								Kärnuppför avslag	2	14						
:466								Tillsl flintstycke	1	211						
:467-469								Kärnor	6	271						
:470								Kärnuppför avslag	2	4						
:471								Kärnyxfragment	1	9						
:472								Mikrolitfragment (lancett?)	1	1						
:473								Avsl m ret spets	2	2						
:474								Avsl m ret	1	8						
:475-477								Kärnor	4	184	Bergartsavslag					
:478								Knutor	3	115						
:479-480								Avsl m ret	2	11						
	Summa				16992	75687	5467	35509		499					10	
* M8	83	20-30	2					Kärnfragm	1	20						
								Stickel (stor mikrostickel?)	1	10						
								Ausl med tillsl kant	1	35						

* se annm föreg. sida.

Fig 1

Topografisk karta med sonderingsområdet markerat.
 █ = Område ovan 22 m över havet. Skala 1:4000.

Topographical map showing the sounding area.
 █ = Ground higher than 22 m above sea-level.

Översikt. General view. Skala 1:50000.

PROVGROPAR OCH SCHAKT
TRIAL-PITS AND TRENCHES

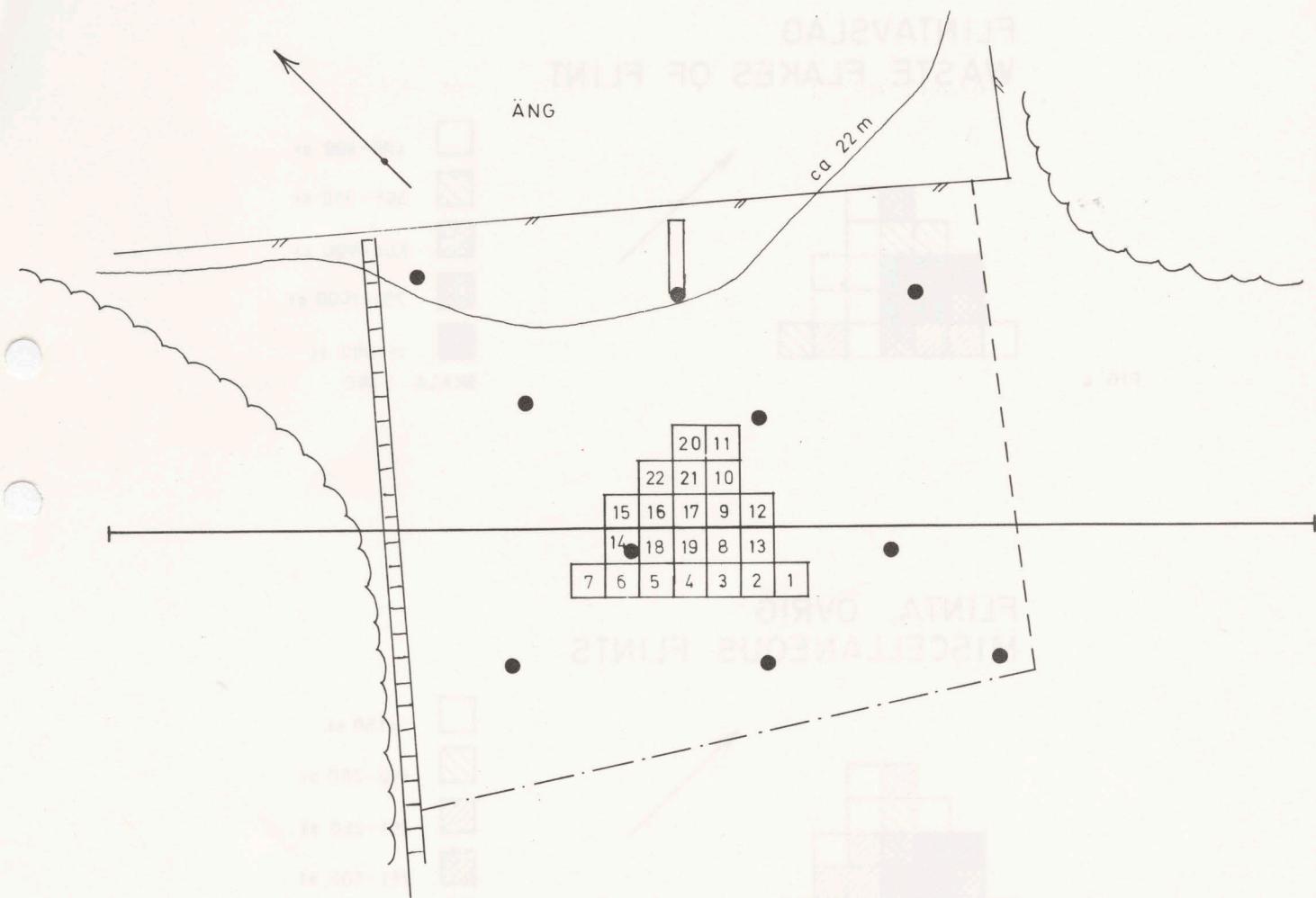
- GRÄNS FÖR SONDERINGSMÅDET
- - - ÄLDRE AVBANINGSKANT
- - - BRANT KANT
- - - GRUSTAGSKANT
- BRUNN
- PROVGROP MED > 25 FLINTAVSLAG
- PROVGROP MED HÖGST 10 FLINTAVSLAG
- PROVGROP, FYNDTOM
- Y1-3 YTPLOCKNING

- LIMIT OF SOUNDING AREA
- EDGE OF PREVIOUSLY STRIPPED AREA
- STEEP EDGE
- EDGE OF GRAVEL-PIT
- WELL
- TRIAL-PIT WITH > 25 WASTE FLAKES OF FLINT
- TRIAL-PIT WITH AT MOST 10 WASTE FLAKES OF FLINT
- TRIAL-PIT WITHOUT FINDS
- SURFACE COLLECTION

Tu 136 NORDOSTSLUTTNINGEN MED METERRUTOR
THE NORTH-EAST SLOPE WITH M-SQUARES

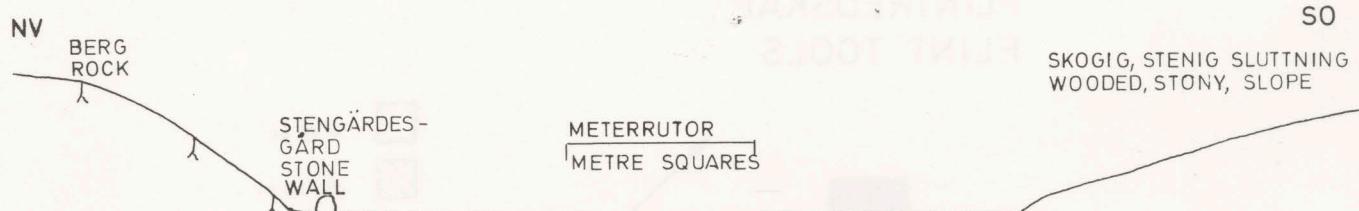
155

PLAN

PROFILSKISS

SKETCH SECTION

- PROVGROP
- SCHAKT
- STAKET
- STENGÅRDSESGÅRD
- AVBANINGSKANT
- BRANT KANT
- TRIAL-PIT
- TRENCH
- FENCE
- STONE WALL
- EDGE OF STRIPPED AREA
- STEEP EDGE

FLINTAVSLAG
WASTE FLAKES OF FLINT

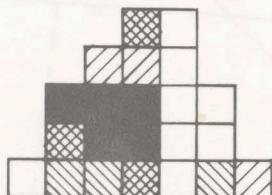

FIG 4

400-500 st
 501-600 st
 601-700 st
 701-1000 st
 >1000 st
 SKALA 1:200

FLINTA, ÖVRIG
MISCELLANEOUS FLINTS

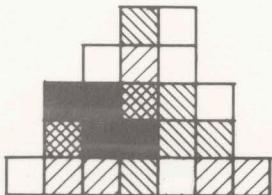

FIG 5

<150 st
 150-200 st
 201-250 st
 251-500 st
 >500 st
 SKALA 1:200

FLINTREDSKAP
FLINT TOOLS

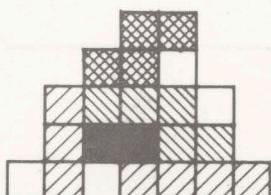

FIG 6

<15 st
 15-19 st
 20-24 st
 25-29 st
 >50 st
 SKALA 1:200

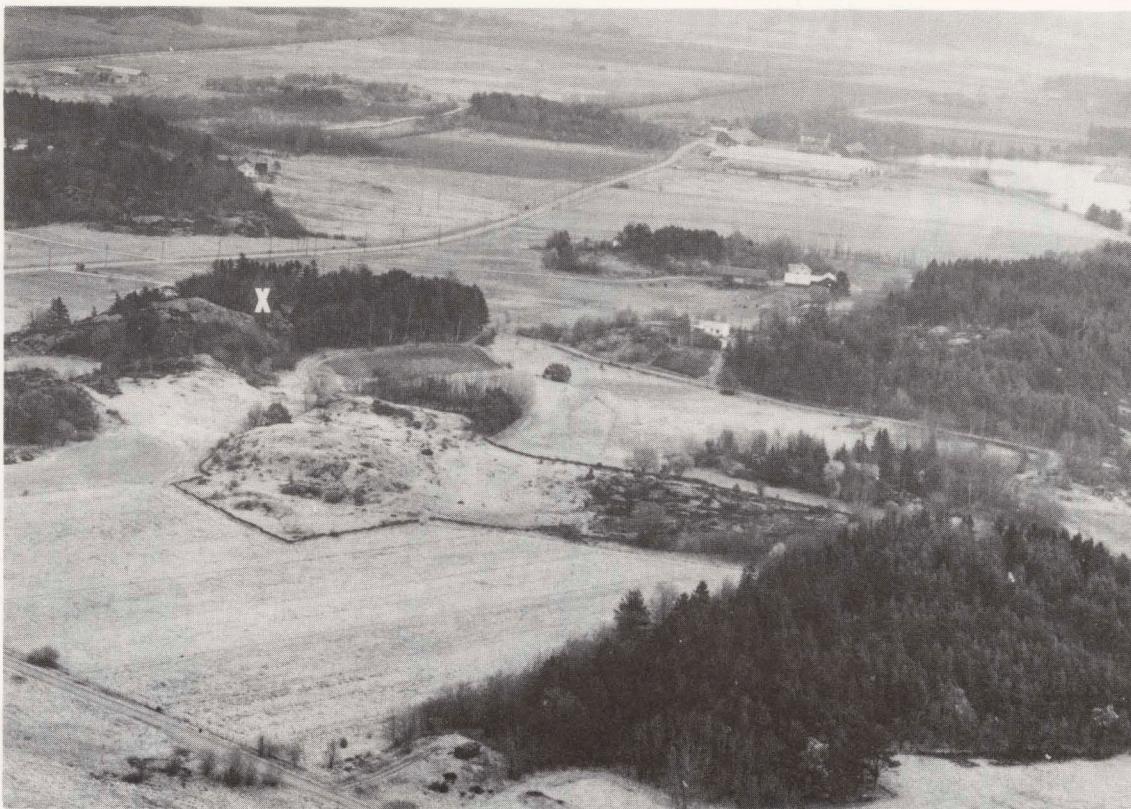

Fig 7

Översikt från västsydväst. Platsen för den fyndrika nordostslutningen markerad med x. Av försvarsstabens godkänd för publicering. Foto Lars Noord.
General view from the west-south-west. The site of the north-east slope rich in finds is marked x. Reproduced by permission of the Swedish Defence Staff. Photo Lars Noord.

Fig 8

Den fyndrika nordostslutningen. Platsen för meterrutorna markerad. Från ostnordost.

The north-east slope rich in finds. The site of the m-squares is marked. View from the east-north-east.

Fig 9

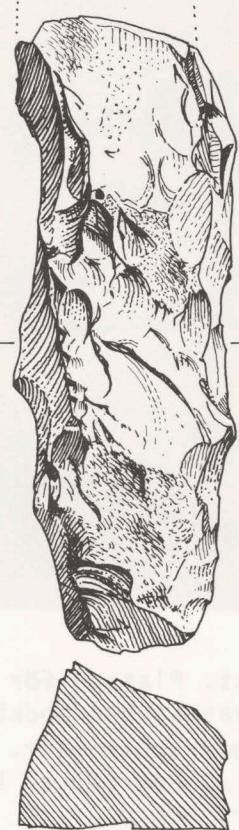

Fig 10

Fig 11

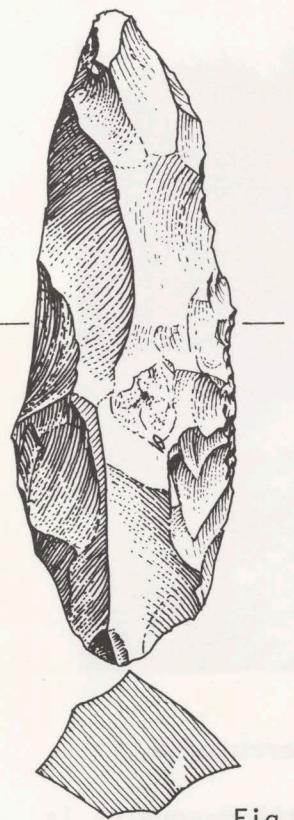

Fig 12

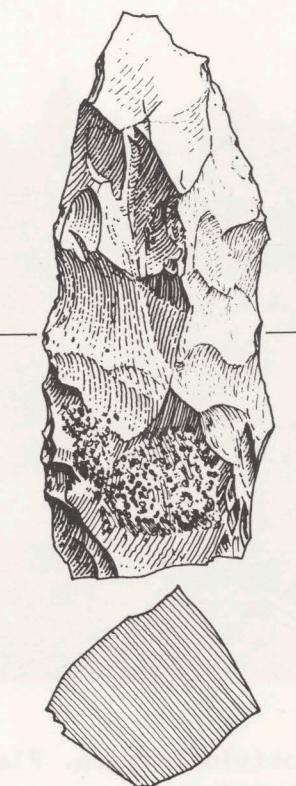

Fig 13

Fig 14

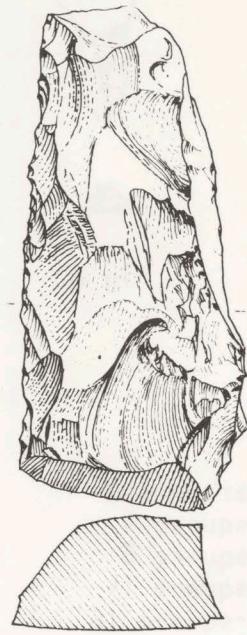

Fig 15

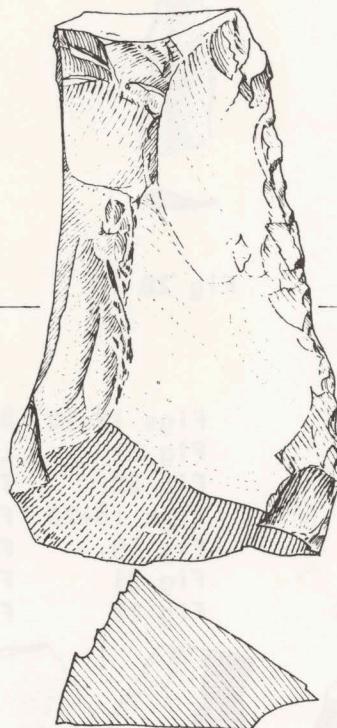

Fig 16

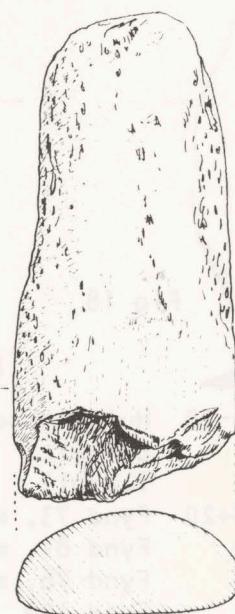

Fig 17

- Fig 9-15 Kärnyxor av flinta
 Fig 16 Skivyxa? (eller kärnyxa)
           av flinta
 Fig 17 Bergartsyxa, delvis slipad
- Fig 9 Fynd 101, m-ruta 21
 Fig 10 Fynd 66, m-ruta 3
 Fig 11 Fynd 110, m-ruta 15
 Fig 12-13 Fynd 98, m-ruta 9
 Fig 14 Fynd 56, m-ruta 2
 Fig 15 Fynd 85, m-ruta 18
 Fig 16 Fynd 77, m-ruta 14
 Fig 17 Fynd 60, m-ruta 2

- Figs 9-15 Core axes of flint
 Fig 16 Flake axe (or core axe)
           of flint
 Fig 17 Stone axe, partly polished
- Fig 9 Find 101, m-square 21
 Fig 10 Find 66, m-square 3
 Fig 11 Find 110, m-square 15
 Figs 12-13 Find 98, m-square 9
 Fig 14 Find 56, m-square 2
 Fig 15 Find 85, m-square 18
 Fig 16 Find 77, m-square 14
 Fig 17 Find 60, m-square 2

Skala 1:1

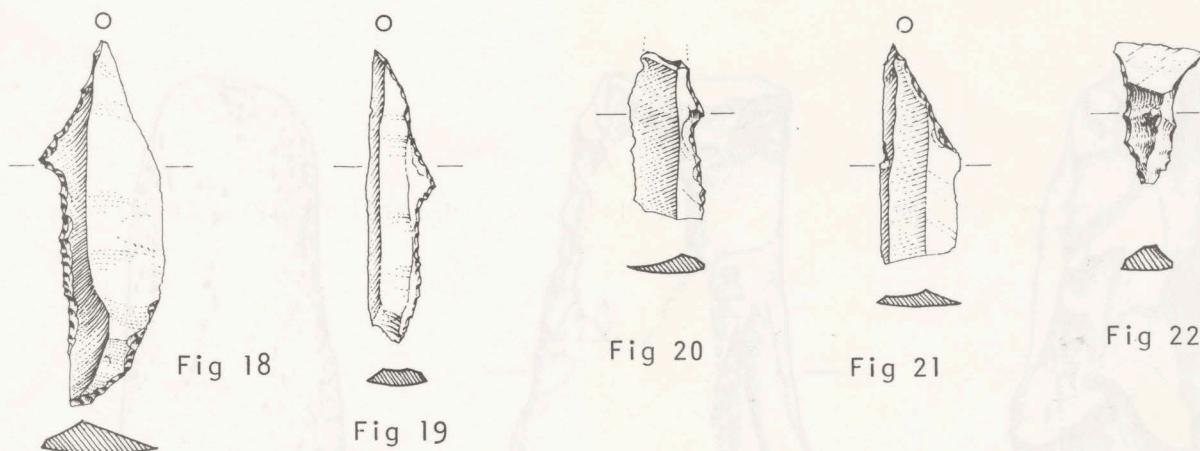

Fig 18-20 Hullingspetsar
 Fig 21 Lancett
 Fig 22 Tvärpil
 Fig 18+20 Fynd 73, m-ruta 4
 Fig 19 Fynd 81, m-ruta 8
 Fig 21 Fynd 76, m-ruta 14
 Fig 22 Fynd 109, m-ruta 15

Figs 18-20 Barbed points
 Fig 21 Lanceolate
 Fig 22 Transverse arrowhead
 Figs 18+20 Find 73, m-square 4
 Fig 19 Find 81, m-square 8
 Fig 21 Find 76, m-square 14
 Fig 22 Find 109, m-square 16

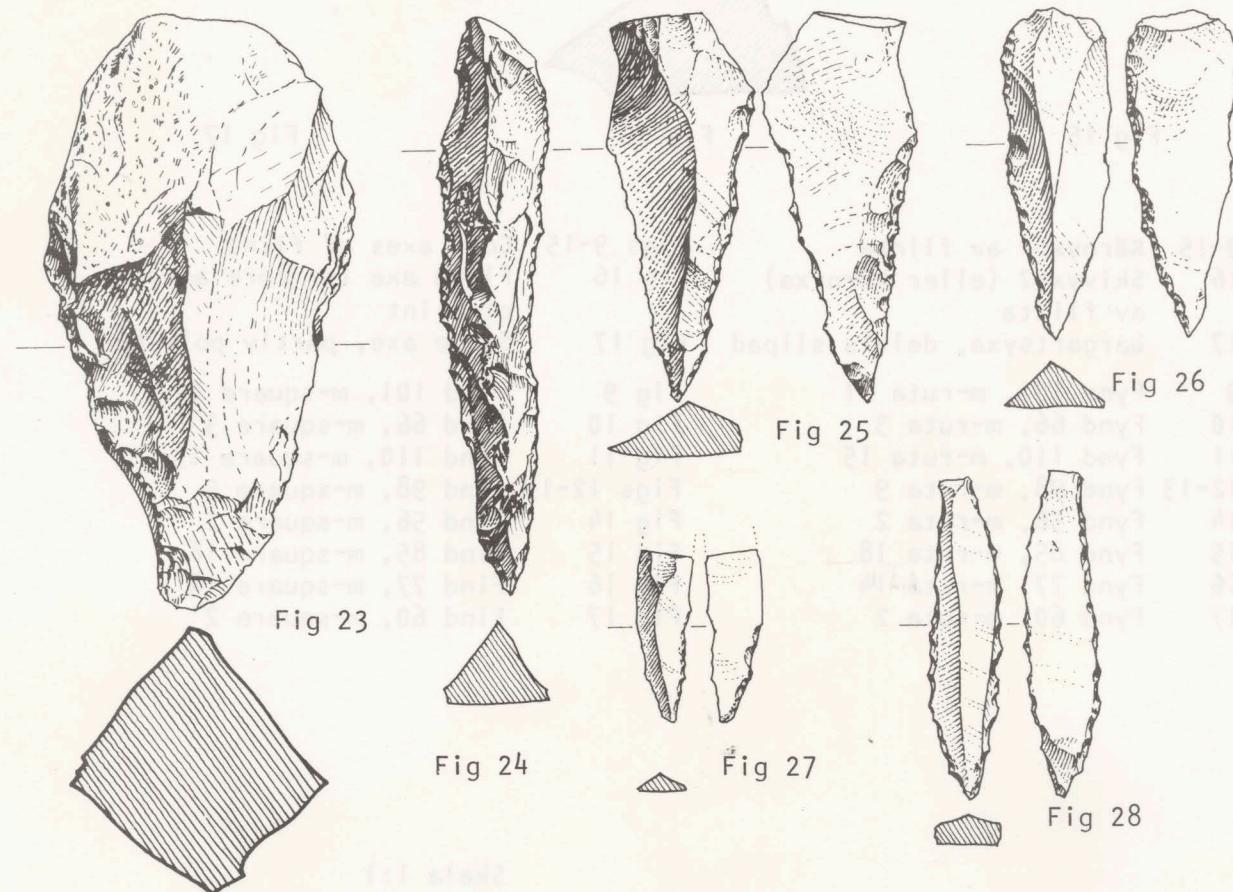

Fig 23 Kärnborr
 Fig 24-28 Avslag med retuscherad spets
 Fig 23 Fynd 49, m-ruta 1
 Fig 24-25 Fynd 60, m-ruta 2
 Fig 26 Fynd 92, m-ruta 19
 Fig 27 Fynd 94, m-ruta 13
 Fig 28 Fynd 97, m-ruta 9

Fig 23 Core borer
 Figs 24-28 Waste flake with retouched point
 Fig 23 Find 49, m-square 1
 Fig 24-25 Find 60, m-square 2
 Fig 26 Find 92, m-square 19
 Fig 27 Find 94, m-square 13
 Fig 28 Find 97, m-square 9

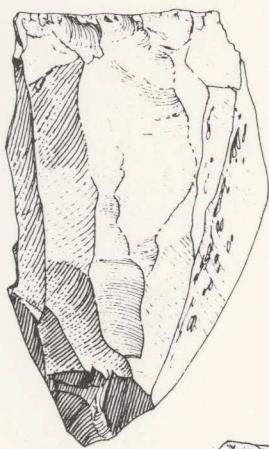

Fig 29

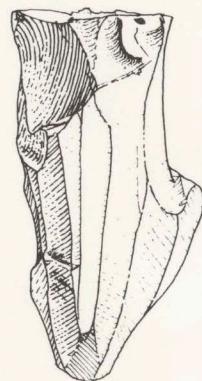

Fig 30

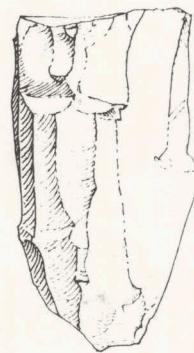

Fig 31

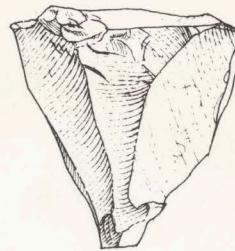

Fig 32

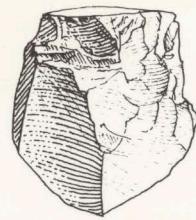

Fig 33

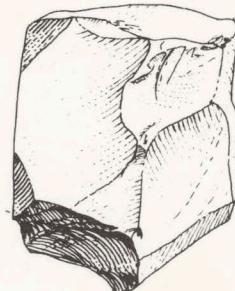

Fig 34

Fig 29-33 Kärnor med plattform av flinta
Fig 34 Knuta av flinta

Fig 29 Fynd 49, m-ruta 1
Fig 30 Fynd 98, m-ruta 9
Fig 31 Fynd 63, m-ruta 11
Fig 32 Fynd 97, m-ruta 9
Fig 33 Fynd 63, m-ruta 11
Fig 34 Fynd 103, m-ruta 16

Figs 29-33 Flint cores with platform
Fig 34 Flint nodule

Fig 29 Find 49, m-square 1
Fig 30 Find 98, m-square 9
Fig 31 Find 63, m-square 11
Fig 32 Find 97, m-square 9
Fig 33 Find 63, m-square 9
Fig 34 Find 103, m-square 16

Norra delen av området. Bakom talldungen ligger den fyndrika nordostslutningen. Från nordväst.

B7315

B7316

Norra delen med den fyndrika nordostslutningen markerad (x). Från nordost.

B7317

Södra delen med den uppodlade åkern. I skogen till höger skymtar miniracerbanan. Från sydost.

37318

Norra delen med platsen för den fyndrika nordostslutningen markerad med x. Från nordhordost.

37314

Den fyndrika nordostslutningen. Platsen för meterrutorna markerad. Från ostnordost.